

Дослідження 6**Порівняння природних зон Південної Америки та Африки за тематичними картами атласу****Завдання**

1. За картами природних зон виявіть особливості географічного положення кожної з природних зон Південної Америки та Африки (на вибір) й запишіть у таблицю.
2. За кліматичними картами з'ясуйте температурний режим та характер розподілу опадів у кожній з природних зон Південної Америки та Африки (на вибір) й запишіть у таблицю.
3. За картами ґрунтів з'ясуйте, які типи ґрунтів сформувалися в аналогічних природних зонах обох материків. Результати запишіть у таблицю.
4. За матеріалами підручника впишіть у таблицю типових представників рослин та тварин аналогічних природних зонах обох материків.
5. Сформулюйте екологічні проблеми, що характерні для кожної з аналогічних природних зон на обох материках та запропонуйте заходи щодо їхнього розв'язання.

Порівняння природних зон Південної Америки та Африки

План порівняння	Вологі екваторіальні ліси	Савани та рідколісся	Пустелі та напівпустелі
Положення на материках			

Південна Америка:
Амазонська низовина по обидва боки від екватора.

Африка: У формі гігантської підкови огинає зону вологих екваторіальних лісів до 16-18° на півночі та майже до Південного тропіка на півдні.

Пустелі та напівпустелі в Африці займають величезні площі. Вони простягаються широкою смутою вздовж тропіків - Сахара на півночі та Калахарі й Наміб на півдні.

Африка: узбережжя Гвінейської затоки та басейн річки Конго

Південна Америка:
Гвіанське, Бразильське плоскогір'я та Орінокська низовина.

У Південній Америці пустелі та напівпустелі займають значно менші площі. Вони розташовані вузькою смутою вздовж західного узбережжя материка - пустеля Атакама

План порівняння	Вологі екваторіальні ліси	Савани та рідколісся	Пустелі та напівпустелі
Кліматичний пояс, ознаки клімату			

Схожі умови.
Екваторіальний. Теплий і вологий протягом року.
Середні температури +24...+26°C, опади понад 3000 мм на рік

Особливістю пустелі Атакама в Південній Америці є невисокі температури (+20°C) при майже повній відсутності опадів через вплив холодної Перуанської течії

Схожі умови.
Субекваторіальний.
Чітко виражені сухий і вологий сезони. Опади 250-2000 мм на рік.
Середні температури +15...+32°C

І в Африці, і в Південній Америці пустелі та напівпустелі знаходяться переважно в тропічному кліматичному поясі.

Для них характерні великі добові амплітуди температур, мала кількість опадів (100-200 мм на рік)
Середні температури повітря +16...+32°C, максимальна в Африці - до +58°C.

План порівняння	Вологі екваторіальні ліси	Савани та рідколісся	Пустелі та напівпустелі
Ґрунти			

Південна Америка:
Червоні фералітні.
Африка: Фералітні,
червоні, коричнево-
червоні, червоно-бурі.

В обох материках у
пустелях і напівпустелях
сформувалися бідні
ґрунти, часто засолені.

Червоно-жовті фералітні

План порівняння	Вологі екваторіальні ліси	Савани та рідколісся	Пустелі та напівпустелі
Рослинність			

Південна Америка: 40 тис. видів рослин, серед яких різні види ліан та орхідей. Цінні породи дерев — каучуконос гевея, хінні, какао, динні, сейба, пальми, бальса, червоні.

Африка: Злакові трави, акації, деревоподібний молочай, пальми, баобаби (хлібні дерева), долинами річок — галерейні ліси.

Південна Америка:
Бразильські араукарії, воскові пальми, дерева квебрахо, кактуси, молочаї, злакові трави; долинами річок — вічнозелені галерейні ліси.

Африка: Багатоярусні ліси, близько 25 тис. видів рослин: сейба, пальми, каучуконоси, ліани, фікуси, папороті та ін.

Рослинність дуже розріджена - колючі чагарники, кактуси, молочаї, верблюжа колючка. В оазисах ростуть фінікові пальми.

План порівняння	Вологі екваторіальні ліси	Савани та рідколісся	Пустелі та напівпустелі
Тваринний світ			

Південна Америка: Дуже багатий тваринний світ: мавпи, мурахойди, змії, велика кількість птахів, особливо папуг, комах.

Африка: Буйволи, антилопи, зебри, жирафи, слони, носороги, бегемоти, крокодили, леви, гепарди, леопарди, шакали, гієни, страуси, марабу та ін.

Африка: Багато видів мавп, слони, носороги, леопарди, велика кількість змії, птахів, комах.

Тваринний світ пустель і напівпустель Африки - антилопи, гієни, шакали, ящірки, змії, страуси, дрохви.

Південна Америка: Низькорослі олені, свині-пекарі, броненосці, тапіри, ягуари, пуми, страуси нанду.

У Південній Америці типовими мешканцями є гуанако (дикі родичі лам), магеллановий собака, страуси нанду, гризуни.

План порівняння	Вологі екваторіальні ліси	Савани та рідколісся	Пустелі та напівпустелі
Екологічні проблеми			

Вирубка лісів для сільського господарства та видобутку корисних копалин. Втрата біорізноманіття через знищення середовища існування. Зміни клімату, що впливають на вуглецевий баланс.

Наступ пустель на прилеглі території через зміни клімату та антропогенний вплив. Деградація ґрунтів через нерациональне землеробство та випас худоби.

Надмірний випас худоби, що призводить до деградації земель. Зміни клімату, що сприяють опустелюванню

План порівняння	Вологі екваторіальні ліси	Савани та рідколісся	Пустелі та напівпустелі
Заходи щодо розв'язання проблем			

Створення лісозахисних смуг для запобігання опустелюванню. Впровадження крапельного зрошення та інших методів збереження вологи в ґрунті. Відновлення деградованих земель через проекти, такі як Велика зелена стіна в Африці, що включає посадку дерев і створення зелених коридорів.

Створення заповідників і національних парків для захисту лісів і біорізноманіття. Впровадження сталих практик ведення сільського господарства та лісозаготівлі. Підтримка місцевих громад у збереженні лісів через екотуризм і стале використання ресурсів

Створення буферних зон для захисту від надмірного випасу. Впровадження агротехнологій, які зберігають родючість ґрунту. Захист і відновлення деградованих земель.

Завдання

1. Зєднайте тварини з їхніми назвами (Анди)

шиншила

очковий ведмідь

кондор

лама

Завдання

1. На схемі вертикальної поясності Анд в районі екватора розтавте відповідні типи рослин.

банани, какао, гевея,
фікуси, пальми, ліани

бамбук, деревоподібні
папороті, хінне дерево,
кока, ліани

низькорослі дерева,
чагарники

злакові трави, мохові болота,
кам'янисті пустощі

Висновок

Природні зони Південної Америки та Африки мають значну _____, що пов'язано з їх розташуванням у схожих кліматичних поясах та географічних широтах. Обидва материки перетинаються _____, що зумовлює наявність вологих екваторіальних лісів. Савани та пустелі також займають схожі позиції на обох континентах.

Однак є й певні відмінності, зумовлені особливостями _____, океанічних _____ та історії формування флори й фауни на кожному материку.